

Účinkuje soubor Konvergence:

Helena Mochanová – flétna
Jiří Mráz – klarinet
Irena Štochlová, Matěj Vlk – housle
Ondřej Štochl – viola
Helena Velická – violoncello
Eva Hutyrová, Tomáš Pálka – klavír
Dalibor Němec – bicí nástroje
Jakub Janšta (j.h.) – varhanní positiv
Jan Rybář – dirigent

Vstupné: 100 Kč / studenti: 50 Kč

Skladatelské sdružení **KONVERGENCE** jsme založili na jaře 2002. Náplní naší činnosti je veřejné uvádění děl skladatelů mladé generace, ať už jde přímo o díla členů anebo zajímavé kompozice mladých autorů žijících v zahraničí. Rovněž si klademe za cíl uvádění těch skladeb autorů generace starší, která jsou u nás hrána méně, případně nebyla hrána vůbec. Uvědomujeme si nesmírnou stylovou rozmanitost prostředků, které dnes soudobá hudba používá. Proto má být výsledkem našich snah nalézání a uvědomování si spojitosti ve světě výrazových prvků hudby a jejich odraz v koncepci našich koncertů.

Příští koncert sdružení KONVERGENCE bude anoncován na:

<http://konvergence.org> a bude se konat dne 16.10.2007 ve 20:00

(program: J. Harvey, T. Pálka, J. Rybář, O. Štochl, M. Messieri...)

Web: <http://konvergence.org> www.ondrejstochl.info www.tomaspalka.wz.cz

E-mail: konvergence@centrum.cz

Pokud si přejete být včas informováni o koncertech našeho sdružení a dosud vám není zasíláno upozornění v elektronické podobě, můžete nám poslat na konvergence@centrum.cz vaši e-mailovou adresu.

Tento koncert se koná díky finančním podporám:

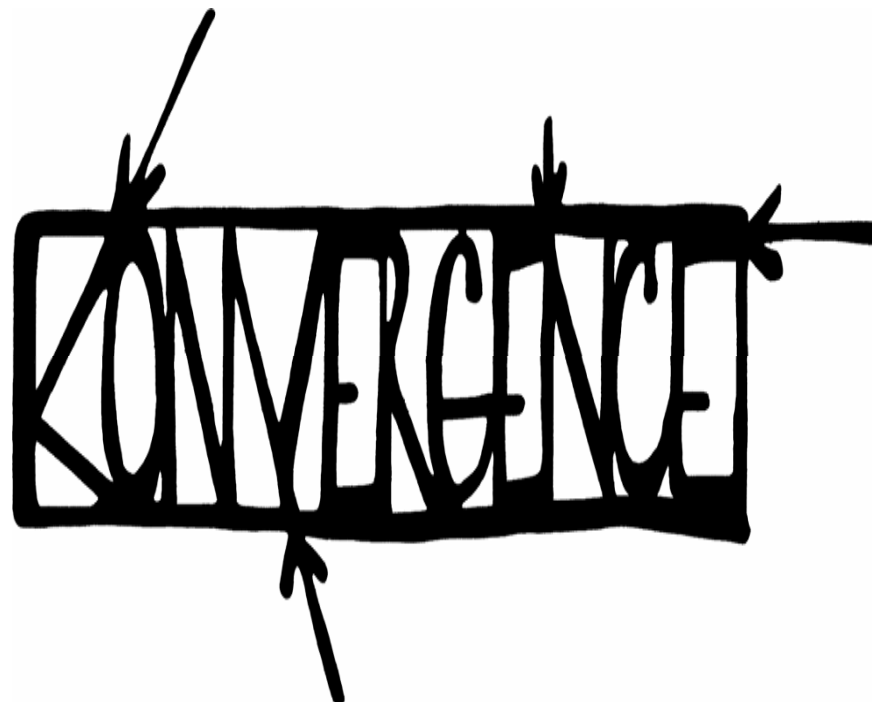
Ministerstvo kultury ČR

Nadace Gideona Kleina

Nadace Českého Hudebního Fondu

Nadace Ochranného Svazu Autorského

Nadace Život umělce

20. 9. 2007

INFINITIVY – hudba jako zrcadlo

Dramaturgii koncertu pod názvem "Infinitivy" bude spojovat především nezvyklá úloha posluchače. Skladby, které zazní, budou probíhat v klidné atmosféře a nízké dynamické hladině, ale to je také vše, co mají společného s dnes tak zprofanovanou "kontemplativní rovinou hudby". Totiž, jejich cílem není ovlivňovat a diktovat, jak se má jejich posluchač v daný okamžik cítit. Naopak, kladou si za cíl působit právě svou nestranností, neurčitostí - a poskytnout tedy svému příjemci pole pro jeho fantazii, umožnit mu promítnout své dojmy či prožitky do toho, co slyší.

Zároveň bude koncert přinášet zajímavé srovnání. Některé skladby mají podobu monolitu, tedy hudebního vyjádření neměnného stavu, který je neutrální a svou podobu získává až díky posluchači, skrze jeho vlastní prožitek (Feldman, Zemek). Jiné naopak přinesou mnoho různých, a přece v něčem vlastně velmi podobných drobných emocí, které ale zůstanou jen v náznaku, nedořečené (Breier, Pálka, Plachká). Obě cesty pak povedou k nestrannosti, neurčitosti, jakémusi hudebnímu infinitivu, který poskytuje zrcadlo pro duši svého posluchače.

PROGRAM KONCERTU:

- Morton Feldman:** *Palais de Mari (xxxx)*
pro klavír
- Pavel Zemek:** *Chrámové sólo (1993)*
pro klarinet
- Tomáš Pálka:** *Krajina Milost (2006)*
pro varhanní pozitiv
- Alber Breier:** *IV. Smyčcový kvartet (2004)*
- Michaela Plachká:** *Kupka: Katedrála (2007)*
pro klavír
- Morton Feldman:** *The Viola in my Life II (1970)*
pro komorní soubor

MORTON FELDMAN: PALAIS DE MARI

Americký skladatel Morton Feldman (1926-1987) patřil k nejosobitějším a nejsvráznějším autorům dvacátého století. S mohutnou, tělnatou postavou a žoviálním chováním kontrastovala jeho nesmírně křehká, niterná hudba.

„Každé ráno vstanu a dělám revoluci – sám proti sobě“, řekl v jednom rozhovoru. Ačkoliv zjednodušeně se dá jeho tvorba charakterizovat jako „tichá a mramrá“, v jeho díle najdeme množství rozdílných kompozičních přístupů a strategií. Navzdory extrémně nízké dynamice je jeho hudba někdy „tvrdá jako hřebíky“. Ve skutečnosti se Feldman vzpírá jakémukoliv zařazení: přestože měl hluboké základy v klasické hudbě a ze všeho nejdůležitější byl pro něj krásný, kultivovaný tón, jeho tvorba popírá veškeré principy klasické kompozice – hlavním zájmem byla pro něj koncentrace na přítomný okamžik, který dokázal ve svém pozdním díle roztáhnout až na několik hodin.

Svoji poslední klavírní skladbu *Palais de Mari* napsal Feldman v roce 1986 na přání své oblíbené žačky Bunity Markus. Ta jej zprávně žádala o „desetiminutovou skladbu, jež by byla trestí jeho kompozičního stylu“ a Feldman – v té době už tvořící vícehodinová díla – se nakonec „uskromnil“ na pouhých dvacet minut. Jako vždy z tohoto autora, je to skladba značně enigmatická, v uspořádání tónů se nedá vystopovat nějaký prokazatelný systém – přesto je to dílo obdivuhodně konzistentní. Název se vztahuje k mezopotámskému královskému paláci v Tell Hariri (dnešní Sýrie). Podle svědectví Barbary Monk Feldman byl skladatel několik měsíců před započítím této kompozice nadšen výstavou pozdního díla Edgara Degase a chtěl potom vytvořit jakousi hudební analogii Degasových jemných transparentních barev.

PAVEL ZEMEK: CHRÁMOVÉ SÓLO

Chrámové sólo bylo napsáno pro soubor, který se věnuje improvizaci při liturgii. Forma je sledem fragmentů, je však možná i interpretace sledující průběh zápisu. „Beztlízná“ melodická linie je pak rozdělena do dvou částí: první je reflexí chrámového prostoru, druhá je taneční stylizací prostoru „vnitřního“.

TOMÁŠ PÁLKA: KRAJINA MILOST

Skladba je psána na popud varhaníka Jakuba Janšty pro varhanní pozitiv. Koncipoval jsem ji jako sled sedmi miniatur, z nichž každá vystihuje jeden z veršů básně „Krajina milost“ od Jiřího Jana Víchý. Jednotlivé části jsou vzájemně provázány a spojují tak oddíly v jediný celek.

1. Krajina milost
2. Do ponurosti dnů a zamklosti oken
napadl sníh tak bílý Bílý sníh
3. Pojď dechem utkaná neslyšným krokem
na vločkách Skryj se v závějích
4. a s hejnem koroptví z nich vyplaš cudné ráno
ať cítím jeho dech když okna zasklil mráz
5. Ať v přízi svatební je čisté ticho stkáno
a v prsten sluneční jež posiláš
6. přes růžky beránčí bělostně spících stromů
podivně zasněných vzhůru do hlíny
7. Chvějí se pod doteky sněžných tónů
kterými rozkmitáváš vteřiny

Chtěl jsem vytvořit sled obrazů, neboť každý verš této básně je schopen jej vytvořit sám o sobě. Křehkost básně jsem se snažil promítnout do hudební struktury, jejíž vazba je tak místy přetřávána a ponechávána v prodlevě postupného dozrívání do ticha prostoru. Teprve ve spojení s tichem, které umožňuje prožitek vnitřního vědomého ztotožnění s předchozí hudební událostí, se dotváří obraz celé básně.

ALBERT BREIER: IV. SMYČCOVÝ KVARTET

Smyčcové kvarteto, napsané roku 2004, zkoumá svět mezi ireálností a zřejmostí, mezi snovostí a hmatatelností. Jeho zpravidla velmi slabé tóny se jakoby vzdalují vnímání, přesto každý tón vyžaduje co možná největší jasnost notace. Vzniká muzikální vnitřní svět, který se řídí vlastními zákony, ale právě díky této zákonitosti působí i navenek. Skladba spočívá na protichůdnosti a sounáležitosti dvou základních elementů. Na váhavé počáteční akordy navazuje melodičtější část, pracující s celými tóny, která je v dalším průběhu rozvinuta do pasáží velké lyrické intenzity. Tento lyrický elán je ale neustále přerušován vážnoucí akordikou a od toho odvozenými strukturami. V tomto formovém principu je možné vidět spojení s klasickou sonátovou formou a její způsob použití protikladu dvou základních témat. Jinak než tomu je u klasických skladatelů není ale tento protiklad otevřeně konfliktní, místo toho se oba elementy stupňují navzájem, společně staví hudební svět, který nezná žádný zarputilý boj, žádné ohlušující výbuchy, nýbrž je tajuplným způsobem nesen skrytými energiemi.

MICHAELA PLACHKÁ: KUPKA: KATEDRÁLA

V letech 1912 - 1913 vytvořil František Kupka cyklus *Katedrála*. Jeden exemplář se nyní nachází i v galerii Kampa. Je to obraz, který obsahuje jakési vnitřní světlo a decentní barevnost. Podobný pocit jsem chtěla vnést do skladby pro sólový klavír. Kupka za svého pobytu ve Francii studoval vitráže, hru světla a barev v chrámech a jejich esenci umně dokázal přenést do svých obrazů. Můj cíl nebyl využít možností klavíru směrem k pianistické akrobacii, ale pohrát si s jemnými barvami zatlučených strun, se stíny hry paličkami a přistupovat ke klavíru jako k prostředníku jemného dotyku. Skladba je věnována Tomáši Pálkovi.

MORTON FELDMAN: THE VIOLA IN MY LIFE II

Čtyři skladby pro violu a různá instrumentální obsazení pod společným názvem *The Viola in My Life* z let 1970-71 byly napsány pro Feldmanovi tehdy velmi blízkou violistku Karen Phillips. Oproti předchozí dynamicky „ploché“ a graficky notované tvorbě se tu objevují drobná crescenda a decrescenda, která si vyžádala rytmicky precizní konvenční notaci – u té už zůstane pro celé své další dílo.

Navracející se melodie má spíše funkci vzpomínky než kompozičně strukturálního prostředku. Jakoby snová forma také nepřináší žádné směřování, žádný konflikt, žádné rozuzlení. Hudba prostě přestane.